

УДК 78.04:002.1–028.17

Антоніна Азарова
(Київ)

КОРОТКИЙ ОГЛЯД АУДІОЗАПИСІВ ТВОРІВ ЛЕВКА РЕВУЦЬКОГО

Твори Левка Ревуцького ще за його життя набули широкої популярності та були затребувані серед широкої слухацької аудиторії. Починаючи з 1933 року, на вітчизняних платівках у 78 обертів почали виходити записи його окремих композицій та обробок народних пісень. Серед них – записані видатними співаками Марією Литвиненко-Вольгемут – «На вулиці скрипка грає» (1933) і «Не питай» (1957), Оксаною Петрусенко – «Ой у полі вітер віє» (1937), Зоєю Гайдай – «Перепілонька» (1937) та «Ой піду я в ліс по дрова» (партія фортепіано – Н. Вальтер, 1957 р.), Іваном Паторжинським – «Про папа Саливона» (1937) та «Як засядем, браття, коло чари» (партія фортепіано – Н. Вальтер, 1946 р.), Миколою Частієм (партія фортепіано – І. Тамаров) – «Ой з-за гір» і «Про козака Ревуху» (1939), Р. Шнейдерманом і А. Фадєєвою – «Очерет лугом гуде» (1939), Юлією Білою (партія фортепіано – Р. Ельвова) – «Ой піду я в ліс по дрова» (1939), Іваном Козловським – «Їхав козак на війноньку» (1943), Н. Костенко – «Пташина коліскова» на слова О. Туманяна в перекладі П. Тичини (1953), Михайлом Гришком – «У Києві на риночку» (1957).

У грамзаписі представлено фрагменти, написані Л. Ревуцьким до 1-ї редакції опери «Тарас Бульба» М. Лисенка: «Козачок» у виконанні оркестру та козацька пісня «Засвістали козаченьки» у виконанні хору й оркестру Київського Державного Театру опери та балету ім. Т. Шевченка, диригент Володимир Дранишников (1937); «Козачок» (у новій оркестровці Бориса Лятошинського, як дарунок до 60-річчя Л. Ревуцького) у виконанні Державного Симфонічного Оркестру УРСР, диригент Натан Рахлін (1948).

Ярлики платівок із записами творів Л. Ревуцького

Було записано низку хорових творів: обробки «Ой є в лісі калина» та «Гра в зайчика» у виконанні дітей (хор жовтенят) Київського Будинку піонерів під керуванням М. Фальковича (1937); «На кладочці умивалася» у виконанні Державного Хору капели УРСР «Думка» (1951), «Прилетіла перепілонька» у виконанні Державної капели УРСР «Трембіта», художній керівник П. Муравський (1954). На платівку було записано й загальновідоме Інтермецо для скрипки (Ольга Пархоменко, фортепіано – Л. Левіна, 1957 р.) і пізніше – на довгограючий диск (1960).

На довгограючих платівках (з 1964 р. їх почала випускати Всесоюзна фірма грампласту «Мелодія») представлені майже всі жанри творчості майстра: обробка української народної пісні «Прилетіла перепілонька» у виконанні Державної капели УРСР «Трембіта» (1956); Симфонія № 2 у виконанні Державного симфонічного оркестру УРСР з диригентом Натаном Рахліним (1954) і пізніше – з Володимиром Кожухарем (1978), поновлена як одночастинна Симфонія № 1 («Юнацька») у виконанні Державного симфонічного оркестру УРСР, диригент В. Кожухар (1970) та Симфонії № 1 і № 2 у виконанні Національного симфонічного оркестру України з тим самим диригентом (1984), кантата на слова Т. Шевченка «Хустина» у виконанні капели «Думка» із солістами Діаною Петриненко та Миколою Фокіним (1957), Концерт для фортепіано з оркестром *F-dur* у виконанні Євгена Ржанова й Державного симфонічного оркестру УРСР, диригент В. Кожухар (1969), також є окремий запис 2-ї частини цього концерту з тими самими виконавцями (1972); новий запис Концерту для фортепіано з оркестром *F-dur* у виконанні Євгена Ржанова та Національного симфонічного оркестру України (диригент – Юрій Никоненко), здійснений до 100-річчя митця (1989). Інструментальні твори представлені записами: для фортепіано – «Пісня» і дві Прелюдії у виконанні Віталія Сечкіна (1960); три Прелюдії, *op. 4*; дві Прелюдії, *op. 7*; три п'єси: «Веснянка»; Соната *h-moll, op. 1*; Етюди: *d-moll, F-dur*; «Пісня» № 1 і «Юмореска» № 2, *op. 17* у виконанні Марії Крушельницької (1976), на платівці «Фортепіанні твори Л. Ревуцького грає М. Крушельницька» (1984); «Сонеч-

ко» – 20 українських народних дитячих пісень у виконанні Клавдії Радченко (1976); Прелюдія *Des-dur, op. 4* (перекладення П. Шольца) у виконанні ансамблю скрипалів Одеської консерваторії, художній керівник Л. Мордкович (1978); Канон у виконанні квартету баяністів Київської державної філармонії: М. Білецької, Р. Білецької, М. Різолья і І. Журомського (1968). Серед вокальних записів – Борис Гмиря співає Монолог Тараса Бульби (слова М. Рильського за М. Гоголем, 1959 р.), романс «Проса покошено» на слова М. Рильського та обробку пісні «Чуєш, брате мій» на слова Богдана Лепкого. Зберігся запис пісні «Орлине плем'я» на слова Дмитра Луценка у виконанні ансамблю пісні Українського радіо, соліст – М. Заколюдажний (1964) тощо. У родині Ревуцьких зберігається надіслана у 1960-х роках з Парижу платівка, де відома солістка Гранд Опера Їена (Євгенія) Зарницька виконує «Я в квартироньці сиджу» та «На вулиці скрипка грає» з «Галицьких пісень».

Твори Л. Ревуцького зберігаються у Фондових записах Національної радіокомпанії України (далі – НРКУ). Серед них кілька показових композицій, виконання яких здійснено під орудою талановитого диригента Веніаміна Тольби: Увертюра до опери «Тарас Бульба», Концерт для фортепіано з оркестром *F-dur* – соліст О. Александров (1960-ті рр.), кантата «Хустина» на слова Т. Шевченка, «Ода пісні» на слова М. Рильського, обробка «Чуєш, брате мій» – із солістом Б. Гмирею (1960-ті рр.). Вже у новому столітті фонди збагатилися записами, здійсненими творчими колективами НРКУ – хором ім. П. Майбороди (хормейстер Лариса Бухонська) та симфонічним оркестром (диригент В'ячеслав Блінов). Це – обробки народних пісень «Ой ти, зоре», «Ой вінку мій, вінку», оригінальні хорові твори «Зима» на слова Олександра Олеся (до нього у свій час зробили оркестровки В. Кирейко та В. Степурко), «На ріках Вавилонських» на слова Т. Шевченка (оркестровка Левка Колодуба). До 110-річчя Л. Ревуцького оркестром народних інструментів НРКУ (диригент Святослав Литвиненко) із солістами Надією Петренко та Василем Бокочем було спеціально підготовано виконання вокального циклу «Галицькі пісні» (оркестровка В. Степурка) та розгорнуту композицію «Пісня про Ревуху» (авторська транскрипція В. Степурка за Л. Ревуцьким).

Варто зазначити, що кількість аудіозаписів творів композитора, яка була досить великою за життя митця, зокрема в 1930–1960-ті роки, поступово зменшувалася. І в XXI ст. на сучасних аудіо-носіях їх, на жаль, існує досить небагато. Серед них – цифровий *CD*-запис Симфонії № 2 та Концерту для фортепіано з оркестром *F-dur*, зроблений з грамплатівок композитором Вадимом Журавицьким (2004). Також серед найостанніших записів на *CD* – обробка української народної пісні «Ой попід гай зелененький» у виконанні видатної Соломії Крушельницької (з архівних записів 1951 р.: Соломія Крушельницька. Арії з опер, романсів, пісні. – Львів. – «Мелодії музикальної Кам'яниці», 2014).

Конверт платівки з хоровими творами С. Людкевича та Л. Ревуцького